

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Pénteken, Februárius' 18 dikán, 1825.

Nagy Britannia.

Az Anglus Ujságlevelek közzül mindenik legjobban akarván tudni azt, hogy azon 15,000 új katonák, kikkel most a szárazai armáda szaporittatni fog, micsoda célra légyenek határoztatva, hevesen vétkednek egymással. Hogy 5000 emberek Napkeleti Indiába küldtetnek, ennek mindenik hitelt ad; csak a hátra lévő 10,000 felett disputálnak. Egyik Irlandiában küldi ezen serget: hanem ezen vélekedés ellen nagyon buzognak az Oppozitzióhoz tartozó Írók. Mások azt erőssítik, hogy Portugalliába van véle a célzás, a Francziák' oda való nagy befolyásának meggátolására. Mások úgy nézik ezen új katonaszedést, mint előre vigyázási eszközt azon békételenkedésre nézve, mellyet az Európai Hatalmasságok Anglia ellen kinyilatkoztattak azért, hogy az Amerikai Spanyol tartományoknak függetlenségét megismerte. Hanem ugyan azok, kik ezen utolsó vélekedésben vagynak, azt is mondják más felől, hogy ha így volna a dolog, így Angliának hajós sereget kellene inkább felkészíteni, mint szárazai serget gyűjteni.

Azon Királyi Beszédre nézve, mellyet az Ország' Fő Canczellariususa Febr. 3-kán a Parlamentum' két Házainak tagjai előtt felolvasott; 's a mellyet valamint a M. Kurír úgy az egyéb Bécsi ujságlevelek is e h. 14-kén és 15-kén ki hirdettek némely habozás fordult elé a külső Ujságlevelekben azon Czikkelyre nézve, melyben némely Amerikai volt Spanyol birto-

kokról tétetett emlékezet. Ez a M. Kurírban az a Czikkely, melly a 90-dik lapon a 2-dik hasábon felülről lefelé olvastatván a 8-dik sortól fogva a 21-dik sorig talatattik. Ezen Czikkely vagy Periódus minden Párisi ujságlevelekben 's még a Londoni Kurírban is, melyből ezt azok kiadták, következő módon fordul elé: — „

„Ő K. Felsége a maga Országlószékének régibb Nyilatkoztatásaival megegyezőleg olly eszközöket vett elé, hogy azon Kereskedési özszeccsatolódásokat, a melyek a mi Országunk 's azon Spanyol-Amerikai tartományok között eddig fenn állottak, a melly tartományok, mint a dolog magát mutatja, az ő Spanyol Országtól való elválásokat már végre-hajtották, megerőssítse. Megparancsolta Ő Felsége, hogy az ezen tárgyat illető alkudozásoknak, bizonyosság leveleknek, Copiák, adattassanak előtekbe.

A különbség e kétféle fordítások között az, hogy a Francia Ujságokban ezen kifejezés „Függetlenség“ nem fordul elé, olly módon, hogy ezen szavak „s függetlenségeket megfundáltak“ ki vagynak hagyattatva — ezen kifejezések „Spanyol Országi Státusok“ így fordulnak elé Spanyol Országi tartományok. — A Párisi csillag annak bizonyosságára, hogy ezen szavak „függetlenség,“ és „Státusok“ telyességgel nem fordulnak elé Anglus nyelven a Londoni Kurírban, Anglus nyelven is kinyomtatatta ezen Czikkelyt.

Azt jegyzi-meg továbbá ezen tárgyról ugyancsak a Párisi csillag, hogy a Columbiana és Mexikói adosság-levelek be-

cse lejjebb szállott, mind gondolni lehet azon okból, hogy az Anglus Királynak Kinyitó Beszédében az Amerikai Státusokról, csak kikerülő szavakból álló emlékezés tétetett 's ezen kifejezés „függetlenség“ egészen elmellőztetett.

Úgy ítélnék némelly Politikusok, hogy a' Ministerek nem soká a' Parlamentum' üléseinek kezdetében olly jóvallást fognak annak elejébe terjeszteni, hogy jó leszen Irlandiában az ott egy idő-olta felállott 's munkájokhoz hathatósan hozzá-látó Catholikus egyesület' iparkodásának fogamatosságát valamelly megelőző törvényes intézetnek meghatározása által elhárítani. Ilyen eszköz lenne a' többek között, ha az úgynevezett Catholicus Rente eltöröltetne. Ezen Rente nem egyéb, hanem egy olly bizonyos, esztendőnként való jövedelem, mellyet az Egyesületek a' hozzájuk szító néptől gyűjtöttek össze, 's a' melynek esztendőnként való bizonyos befizetésére aláírás által kötelezék-el magokat az adakozók.

Olly vélekedésben van a' Times ujság, hogy ugyan csak az Irlandiai zavaros körülállásokra való tekintetből azt se' fogja megtenni az Anglus Országlószek, a' mit némellyeknek vélekedése szerint más körülállások között gyaníthatólag megtett volna, hogy a' mostani Parlamentumot eltörölvén, a' második Ház' tagjainak helyébe új tagok' választatását rendeljen-ki, tudván azt, hogy a' közönséges Képviselői Választások külömben is melly zivataros lármákkal szoktak véghez menni.

A' Catholikus Egyesületek Irlandiában most minden héten kétszer gyűlnek-össze. Nevezetesebb tagjaik ezeknek O-Connell, Sheil, és Ogorman. Az első közzülök valami O-Connell nevű Francia szolgálatban lévő Generálisnak a' fija, 's a'

nép oly nagyon szereti, hogy ha némelykor, mint valakinek pártfogója, most egy majd más Grófságba veszi útját, a' nép rakásonként össze fűt hozzá az útban 's lovait kotsijából kifogván, őtet győzedelmi örvendezéssel vonja bé a' szállására.

Irlandiában most 20 ezerre telik a' katonaságnak száma.

Nem régen két Vas-talp-útaknak Társaságaik Biztosságot rendelvén-ki, ennek jelenlétében próbát tettek Angliának Northumberland nevű tartományában a' Tyne mellett New-Castle városánál az ott találtató Vas-talp-úton, olly Gőz-alkotmánnyal, a' melynek előfelé-taszító ereje hajtja a' szekeret. Ezen alkotmány 11,000 font nehézségű, 's a' taszító vagy dolgozó ereje annyi, mint 8 lóé, ez az, annyi terhet hajt a' vas-úton, a' mennyit ugyan azon, 8 ló vonhatna. A' próba így ment véghez: Minkutánna a' vas-útra elébb 12 szekeret, mellyek 71,000 font holt szénnel voltak terhelve, szokott módon, egymás háta megé 's összefoglalva, felhelyezetttek 's ezekkel az alkotmányt is összeecsatolták volna, ez a' szekerekkel egygyütt azonnal útnak indult 's 40 minutumok alatt harmadfél Anglus avvagy fél Német mért-földnyi utat tett.

Munkába van vétetve, hogy egy társaság a' Rothschild úr és Hamlet drágakő-áros kormányozások alatt, a' Wales tartományának északi részében találtató Bányáknak műveltetését magára vállalja. Ahozértő emberek küldettettek-el oda, hogy az ércz-ereknek minémúségét vizsgálják-meg, 's ezeknek tudósítása fogja meghatározni, hogy végre fog-e valósággal a' társaságnak összeállása hajtani. Ha a' czélzás végre hajtathatik, közel 4000 embereknek munkát fog adni.

Londonban most Hal-társaság is kettő áll-fenn, mellyek azt vállolták magok-

ra, hogy ezen nagy várost 's ennek vidékeit (melly együtt egy meglehetősen országot teszen) friss jó hallal fogják tartani. Egyik társaságnak 2000, a' másiknak 10,000 Aktziának az a' tőke pénze. Egy-egy Aktzia teszen 50 font Sterlinget, vagy 500 forintot, és így az elsőnek tőke pénze 1,000,000 a' másiké 5,000,000 font Sterling, vagy az elsőé egy millió, a' másiké 5 millió forint.

A' Brasiliai Bányák' műveltető társasága Lisle nevű Brigget kibérlette, hogy csupa Coruwallisból való Bányászokkal és Bányamíveléshez kívántató eszközökkel vagy szerszámokkal terhelve Brasilia felé útnak indítsa.

Napkeleti India.

A' Londoni Morning Herald e-képpen szoll: — „

„Még ugyan semmi Tiszti tudósítást nem vett Országlószékünk Indiából; csak Madrásból érkezett-meg egy tiszt ezen napokban, kitől a' Birmánokkal való hadakozásra nézve figyelemre méltó dolgok estek értésünkre, mellyekből azt is észre vehetjük, hogy micsoda vélekedésben légyenek értelmesebb tisztjeink ezen hadakozásra nézve.

„Hogy ezen hadakozás, úgy mond, réánk nézve jól fog kiütni, semmit nem kételkedhetünk; hanem elkerülhetetlenül szükséges az, hogy mi azon apróbb Státusokat, mellyek a' mi Indiai birtokainkat körül veszik, megvilágosítsuk a' felől, hogy ők a' magok szomszédságaikban lakó nagy Indus Fejedelmektől, milyen az Avai Király is, csak Angliának védelme alatt maradhatnak békességben, 's hogy Anglia a' maga reguláris sergeit Indiában mi-hent akarja Európából mindjárt nagyobbra nevelheti, a' mellyek ezen esetben sokkal rettenetesebb armádát fognak tenni, mint a' Seapoyk (az Indiai születésű ka-

tonáknak sergeik). Egyáltalában nagyon szükséges az is, hogy Anglia telyességgel senkitől meg ne szenvedje a' maga' és Indus Szövetségesei' méltóságának és jusainak megsértését.

„Hiba még csak fel is tenni azt (igy folytatja szavait az említett tiszt), hogy a' mi Indus Hatalmasságokkal való veszeke-déseink oda czéloznának, hogy birtokainkat tovább kiterjesszük. Gyakran halljuk ezen kérdést: „Mi oka van Angliának arra, hogy ezen szempillantatban új katonaszedést rendeljen? mi szükség néki a' maga Indus birtokait nevelni? Már is sokkal nagyobbra (80 millió lakosokra) terjednek ott-lévő birtokai, mint hogy azokat, magára nézve hasznosan kormányozhatná! A' kik így beszélnek nem forgatják szemek előtt a' mi Indus hadakozásokkal való czélzásainkat. Meg kell gondolni, hogy azon sok apró Státusok között, mellyek a' Napkeleti Indiai fél szigeten találtatnak, a' magok nagy hatalommal bíró szomszédjaiktól való megtámadtatás és elnyomattatás ellen, már többek és több versben kívántak tőlünk közbenjárást és segedelmet; 's mi az ő kéréseiket telyesítettük is. Az a' bizodalom, mellyet ezen népek a' mi igasságos magunkviseletébe, barátságunkba, és azon oltalmaztatásba helyheztetnek, mellyet a' Britannus zászlókba helyheztetnek, azt cselekszi, hogy ők minket, mint a' békességnek megtartójit úgy néznek. Ezen Hatalmasságok, a' mi közbenjáróskodásunk nélkül legkegyetlenebb hadakozásokat folytatnának egymás-között. Hogy tehát mi ezt a' hozzájuk való hatalmas befolyást továbbá is fenntarthassuk elmúlászthatatlanul szükséges, hogy a' Britannus név ezen nagy földön mindenektől tiszteltessék, és hogy a' mi Országlószékünktől illy nagyon távul lévő Hatalmasságok is önn' tapasztalásaik által meggyőződjenek a' felől, hogy mi olly állapotban vagyunk, hogy a' Britannus Zászlókon eshető minden

méltatlanságért 's gyalázatért bosszút tudunk állani.

Sir Stuart Károly csakugyan elfog utózni Amérikába az Anglus Ország-lószéktől réabízott követségi izenetekkel a' Rio-de-Janeirói Császári Udvarhoz, melynek nyilvánosságos bizonyossága az, hogy a' Kapitány Phillimore vezérlése alattlévő frégátot a' Thétist, az ő számára már úthoz készítik; hanem elébb Lisbonába veszi evezését, 's minekutánna ott dolgát végzi, azután folytatja útját tovább Brasi-lia felé.

Az Enteprize nevű első Gőz-hajót, melly által azt meg akarják orvaslani, hogy a' külömben is nyughatatlan kereskedőknek ne keljen ez után Calkuttából Londonba 6 hónapokig várni a' tudósítósokat, nagy szorgalmatossággal megépítették a' Deptfordi hajóépítő mívhelyen, 's erről azt Jan. 22-dikén a' kikötőhelybe leeresztették. Ezen hajó 500 tonna (10,000 mázsa) terhet veszen-fel, és 73 napok alatt érkezik Londonból Calkuttába, az itt-következő megállapodások (státziók) szerint: Londonból Maderaig 7 — Maderától San-Jagoig 5 — innét Szent-Ilonáig 11 — innét a' Jó-reménség' hegyéig 6 — innét Johannáig 11 — innét Bombayig 12 és fél — Bombaitól, Calkuttáig 9 napok alatt érkezik. Bombayban 10 és fél napokat tölt. — Az idő fogja megmutatni, hogy mikor Deptfordban ezen számolást készítették, othon volt-e a' gazda?

Spanyol Ország.

A' Párisi Csillag ilyen levelet vett Madriddból Jan. 27-dik napjáról: — „

„A' mi Országlószékünk olly nyilatkozatást ada által az itt (Madriddban) lévő Anglus Követségi Ágensnek, melly által a' Nagy Britanniai Országlószéktől

már megtétezt 's még ez után is megtétezt minden olyan lépések ellen protestál, a' melly szerint Anglia a' mi Amérikai birtokainkban, közvetessel vagy közvetlenül, VII-dik Ferdinándus törvényes Királyon kívül valamely más Uralkodót megismerne. Az Anglus Ágens azonnal Kurírt indított útnak London felé a' Spanyol Udvarnak ezen határozásával. Hasonlóképpen Spanyol Minister Zea Bermudez úr is Kurírt küldött Párisba Ferdinándus Királynak ugyan ezen határozásával.

Svédzia és Norvégia.

A' Svécziai ármáda' ereje most ennyiben áll. Mind együtt 45,201 emberekre telik, kik közt 35,863 gyalogok, 5,650 lovasok, és 3,688 ágyuzók találatnak. Ezek között esik Norvégiára 9,612 gyalogság, 1,070 lovasság, és 1,288 ágyuzó.

Orosz Birodalom.

Avieroff nevű Görög kereskedő, ki első volt a' ki Carolus Magnus és Mária Sofia nevű Orosz hajókat egyenesen Egyiptomba Alexandriába küldött, 's a' mellyek onnét már szerenesésen vissza is érkeztek, különös kegyelmeket nyert a' Császártól. Néki ezen hajóknak terheikért 14,000 toldalék adót, azért pedig, hogy az ő hajójin volt portékáknak némely hibás feljegyeztetésiért 12,000 Rubel büntetést kellett volna fizetnie néki a' Császár ezen summákat nem csak eléngedte, hanem arra is engedelmet adott, hogy ennekutánna az Orosz birodalomból minden szerzeményeket vám nélkül kiviessen Egyiptomba. Ha Orosz hajón viteti kereskedő portékájit, és ha hajójin fele részint Orosz emberek fognak szolgálatot tenni, így azon adóbol is, a' mellyet Egyiptomból az Orosz birodalomba való behozásért fizetni tartozna,

minden 100-tól elengedtetik 50. Továbbá az Anna Rendje arany medályát is ajándékkül nyerte, azért, hogy öt Orosz embe-
reket, kik mint Skiták a Törököknél voltak, a rabságból kiváltott és hazájokba
viszsa hozott.

Még asoknak is hasonló buzdító jutalmak ígértetnek, kik az Avieroff példáját követvén ennek utánna a Balticumi tengerről Orosz szerzeményeket visznek ki Egyiptomba, olly kivétellel, hogy az adóbéli engedelem csak az 1830-dik esztendőig fog tartani.

A' Nov. 19-kén történt nagy árvíz által szegénységre jutott lakosok számára még most is sok felől sok nagy adományok érkeznek Petersburgba. Würtembergi Király Ő F. ge 20,000 Rublát, a' Francia Követség 10,000 Rublat adtak.

Az Orosz birodalomnak Tamikof nevű falujában egy olly ember élősködik, a' ki valóságos Patriarkhai öregséget ért. Eredetére nézve a' Kazáni vidékről a' Morduinnek' nemzetéből való. Annak már 100 esztendeje múlt, hogy a' Nagy Péter Császár meghalt, 's ezen öreg ember, kiről itt szó van, 17 esztendős korában hűség' hitét esküdött ezen Császárnak. Még a' felesége is él, hanem a' gyermekei mind meghaltak; az Unokáji pedig mind idős emberek. Az öreg még minden segítő nélkül jár; jól eszik; jól emlékezik a' multakra; csak azt nem tudja megmondani, hogy maga hány esztendős.

Az időjárásról.

Nevezetes megjegyzés ezen tekintetben az, hogy az Orosz birodalomban a' Wolga mellyékein nevezetesen Saratoff városánál olly lágy idő járt, hogy még a' mult Dec. végén havat alig lehetett látni, 's a' melegmérő többnyire 5—8 grádst mutatott. Sok első esett, melly a' plán-

ták' Dec. 19-én országában azt okozta, hogy a' hegyek tetején is szép zöld friss fűvet lehetett szemlélni, 's a' uarha még kijárt a' legelőre. Ugyan azon városban olly nagy szélvész kegyetlenkedett, melly a' házaknak vas fedeleiket is levetette, az ajtókat 's ablakokat bétörte, 's 40,000 Rubel kárt okozott.

A' Nápolyi ujságlevelek pedig azt jegyzik-meg, hogy ezen meleg természeti országban a' télnek első felén, már Dec. vége felé kezdődvén egész Januáriuson által olly kegyetlen északi szelek uralkodtak, hogy, kivált a' hegyesebb vidékeken hó is sok esvén 's megfagyván, szörnyű kideg lett a' következése, úgy hogy emberek is fogytak-meg. Egy léány a' Cocca hegyen által utozván az Abruzzókban Sulmona 's Scenna között éjjel a' nagy zivatarban társait elvesztette 's eltévedvén megfagyott. Egy asszony egy gyalog kísérelővel lóháton utozván az utat és kísérelőjét elvesztette, a' lórol a' nagy hideg miatt leesett 's más nap a' hóban megmerevedve találák-meg. De ezt vissza hozták az életre.

Francia Ország.

A' Pair-kamarában Febr. 4-kén fordult elé a' Szentség-törésről és a' templomokban történő lopásokról való vélekedése azon Biztosságnak melynek a' kamara megvizsgálás végett az ezen bűnhödéseknek megbüntetését illető törvény jóvallást által adta vala. A' Biztosság' tagjai ezek: Marquis Rosambo, Riviere, Pastoret, Gróf Portalis és Breteuil. Általában vévén úgy ítélt a' Biztosság, hogy meg kell erősíteni a' törvény-jóvallatot. Annak megmutatására, hogy melly nagy szükség legyen egy illy törvényre, több féle bűnhödési példákat felhordott a' Biztosság. Megemlítette, hogy 1821-től 1825-tig 539 templomi lopások történtek Fran.

Országban. — Pikárdiában 1503-ban egy így ifjú embernek kezét elvágták, 's az után magát elevenen megégették, azért, hogy az ostyát, mellyet a' misemondó Pap már megszentelt vala, ennek kezéből kiragadta. — Düfour nevű embernek jobb kezét 1586-ban elvágák 's magát azután felakasztották azért, hogy a' megszentelt Ostyát szélyel törte. — Hasonló büntetést szenvedett 1670-ben egy ember, a' ki Párisban a' Szűz Mária templomában az Ostya ellen kardot rántott.

Újabb Tudósítások.

A' Ney-Yorki Advertiser nevű újságnak Jan. 3-dikán költ darabjában megczáfoltatnak némelly tudósítások, mellyek a' Bolívar' szerencsétlen ütközetéről (a' melynek September' 17-dikén kellett volna történni, 's a' melyről nem régen valamint egyéb Bécsi újságok úgy a' M. Kurír is, ámbár kételkedve, emlékeztek volt) sok Európai újságlevelekben kihirdettettek vala. — Erről a' jövő Keddi újságunkban bővebben írunk.

Bécs.

Császár és Király Ő Felsége a' Cs. K. első fő Udvarmesterhez Trauttmansdorff Ő Herczégységéhez intézett Kabinéti Felséges Írása által, Cs. K. Camarás, Valólagos Titkos Tanácsos, Lovasság' Generálisa, 's Felső és Alsó Austria Kommandírozó Generálisa Marquis Sommariva Hannibál Ő Excellenciáját, az ő sok esztendőök óta tartó dicséretes és megkülönböztetett katonai szolgálatait, 's a' Monárkha dicső Személye eránt bizonyí-

tott hív hajlandóságát tekintvén, őtet a' meghalálozott Cs. K. Haditármester Gróf Kollowráth helyőbe a' Lantsás test-örző-seregnek Kapitányává kinevezni, 's egyszersmind a' Felső és Alsó Austriai Kommandírozó Generálisságban is meghagyni, kegyelmesen méltóztatott, ki is az ő új hivatalával járó hitet a' Császár Ő Felsége kezébe e' h. 10-kén letévén a' fennnevezett Cs. K. Fő Udvari mester által 12-dikben dél előtt azon testörző seregnek 's az Udvari Burgbéli Strázsacsapatnak bemutatattott.

Az Udvari újságban környülállásos élet-leírása jött-ki Chotkowi és Wagnini Gróf Chotek Rudolph János Alsó és Felső Austriai Örökös Fő Ajtónállónak, Arany-gyapjas Vitéznek, a' Tudományok Csehországi K. Társasága' Elölülőjének 's a' t. a' ki tavaly Aug. 26-kán életének 77-dik esztendejében, rövid de terhes betegségben meghalt.

Lottéria Jelentés.

Császár és Király Ő Felsége ezen három egyesített jószágok', úgy mint Csehországban Prasno Augzd', Vorarlbergben a' Mittelweyersburgi Kartonfabrika', 's Bécs Gumpendorf nevű külső városában a' 151 számú Ház' tulajdonosainak, melly jószágok az ittlévő Nagykereskedőház Bonnet-de-Bayard' kormányozása alatt Lotteria által kijázdódnak, kegyelmesen megengedni méltóztatott, hogy a' pénz-nyerő sorsok' számát, még 2,285-tel nevelhesse, de úgy hogy a' sorsok' előbbeni számát általjában telyesen megtarttsa. Most hát már 6,900 pénznyerő sorsok lesznek, a' mellyekkel mind együtt 360,154 B. b. forintot nyernek a' szerencsés jádzóknak, a' hova járulnak még

600 ezüst edényeket nyerő sorsok, melly edények mind együtt 7,360 lótot nyomnak. Ennyi ezüst jutalmak még egy Lotteriában se' fordultak elé illy nagy számmal, 's ennek e' szerént különös elsőégi megkülömböztetésére szolgálnak, 's a' melynek egyéb elsőégi hasznai már mindenek előtt tudva vagynak, és semmi további megemlítésre nincsen szükségek. A' sorsvonás megmásolhatatlanul ez esztendő Aprilisének 16-kára van határoztatva. A' Sors-czédulának árra 10 B. becsű forint.

Magyar Ország.

Pozonyból e' hónap' 15-kén írják, hogy ott ezen hónapnak 8-dik és 12-dik, tudnillik a' Felséges Urunk' és Felséges Asszonyunk' dicsősséges születések' napjait, keresztyéni valóságos kegyességgel 's a' legjobb Fejedelem és Fejedelemszszony, a' mi jótévő édes Atyánk és Anyánk' eránt viseltető tiszta hűséggel inneplették a' Coll. és Parochiális egyházban az ő Cs. K. igaz hívei. Az Isteni szent szolgálatot Fő Tisztelendő Sraiter József Úr ezen Collegiata sz. Egyház Praepostja 's Primás Ő Hercegségének a' Nagy Szombathi Püspöki Megyében a' lelkiekben lévő Vikáriusa's a' tette, a' melly ájtatosságon minden helybeli polgári és katonai Tiszti-karok 's a' tanuló ifjak serge 's a' népnek nagy sokasága jelen voltak, a' melly közben bizonyos idő szakaszonként a' katonaság és a' mozsárágyuk sálvét lőttek. — 12-dikben reggeli 6 és fél órakor Jantsár vagy Török muzsika harsogott az uczákon 's a' mozsarak' ropogásával egyesülve serkentette a' híveket a' következő örvendetes, ájtatos, és háládatos, minden szer-tartáson lévő sz. Egyházakban tartatandó Isteni-tiszteletre.

Budán e' folyó hónap 6-dikán az Ország Kasszájánál lévő Controlor Jé s z e n o v s z k y Mihály Úr, életének 51-dik

esztendejében, hosszas betegségében meghalt.

Fő Méltóságú Rudnay Sándor Primás Herczeg Februarius 3-dikán Pozsonyba érkezvén (most Bécsben van) Ő Hercegsége ezen alkalmatossággal a' Nagy Szombathi Kispapok számára szolgált ker-ti épületet a' Nemes Vármegye által fel-állítandó Kórháznak fele áron kegyesen által engedni méltóztatott.

A' Pesti Királyi Universitásnál a' Római Törvénynek a' Magyar Országai büntető Törvénynek, és Feudalis Törvénynek üresen lévő székére, mellyhez 1200 forint fizetés vagyon kaptsolva, a' Magyar Királyi Helytartó Tanátsnak, a' folyó esztendei Januarius 4-dikén költ parancsolatja által Concursus rendeltetik, és az mind Pesten, mind pedig Bétsben 1825-dikben Junius 9-dikén fog tartatni.

Fiumében Januarius 23-dikán ismét új hajót, mellynek Gróf Ortenburg a' neve, eresztettek a' vízre. Ez 8000 mázsa terhet vihet. A' hajónak felkészítettésére 40,000 forint pengő pénz kívántatott.

Valamint Olasz Országának több partjainál, úgy Fiumében is Jan. 6-kán szörnyű nagy szél dühösködött. Éppen akkor érkezett oda fiával Triesztből a' szárazon Biot, Francia Csillagvizsgáló Úr, 's mivel jószágát és eszközeit a' tengeren küldötte oda, nyughatatlanul sietett meglátni, ha szerencsésen érkeztek-e meg? Általment tehát Martinicza szigetbe, hol a' hajónak meg kellett állani, 's midőn az irtóztató szél a' hajót hányná, ő a' Kapitánnyal a' parttól nem messze a' deszka hajlékban beszélgetett: hirtelen a' szélvész a' hajlékot felforgatta, és őtet a' többivel egygyütt a' lezuhanó fák úgy megsértették, hogy több napokig kéntelenített az ágyat nyomni. De már Januar. 23-dikán munkáját folytatta.

A M. Kurir' tisztelt Olvasójához!

Ezen Ujságot 1786-ban állította-fel Cs. K. Felsőleges engedelemmel Esztelneki Szatsvay Sándor, és sokaknak megelégedésével folytatta 1792-tőnek végéig. Utána következett ennek kiadásában Doktor Decsy Sámuel, ki ezt egyedül folytatta 1798-nak Májusáig, midőn véllem, ki addig Felsőleges engedelemmel más Magyar Ujságot írtam, társaságba állván, együtt cserélgetve irtuk azt 1816-tig, 's ekkor ő meghalván, annak írását én egyedül folytattam 1821-gyig.

Ezen érdemes társamnak halálakor jó szívűségből azt a kötelességet válloltam magamra, hogy jövedelmemet, az ő minden vagyon nélkül hátra hagyott Özvegyével és öt árvájával, megosztam. Az ólta esztendőnként minden 100 fizető Olvasóimtól egész a mai napig száz-száz forintot adtam nékiék 's fogok adni míg élek, és magamnak leszz, az akkor meghatározott mérséklet szerént. Mint hogy három nagyobb gyermekei már ember kort értek, ezek már kikeltek gondviselésem alól. Az aszszony félbeszakadás nélkül fogja a részit venni, két gyermekei pedig mind addig, míg ők is ember kort érnek.

Az Ujság kiadására való költséget 1816-tig könnyebb volt győzni, az idők környülállásaira nézve inkább is kaptak rajta. Ekkor kezdődött az az idő, hogy én is minden árkus újságért elébb egy-egy B. b., azután 1818-tól fogva egy-egy ezüst krajczárt fizetni tartozom bélyeg-pénzt, 's az ujságok is nem voltak többé olly kapsik mint addig. Az előfizetők' száma szemlátomást kevesedni kezdett.

Illy környülállásokkal küszködven, olly reménség táplált, hogy ha magam mellé társat veszek, ennek fáradozásai által talám ezen Nemzeti Ujság a' M. Kurir' gyarapodást fog találni. Igaz Sámuel urat vevém-fel társul, a' ki néki tett ajánlástomat 1821-ben elfogadta, 's az ólta a' M. Kurir' kiadásában minden munkát, minden töllem való megköttetés nélkül, egész 1824-nek Septembere' végeig egyedül tett.

Én azonközben így se' érhettem-el czéloamat. A' Kedveskedőt, olly reménséggel, hogy ez az Ujságot becsesítvén, talám a' Fizetők' számát is legalább valamivel nevelni fogja, az 1824-dik esztendőnek elejétől fogva kiadni 's Olvasójinknak megküldeni jónak találtuk. Talám nem hibázom, ha azt mondom, hogy csudálni lehet, hogy még ezen iparkodásunknak se' lett legkissebb sikere, vagy foganatja. Még a' lefolyt 1824-dik esztendőben is jóval kevesedett a' helyett hogy nevedett volna Olvasójink száma.

Innét minden által láthatja, mi okozta, hogy a' Kedveskedőnek félbeszakasztását, legalább egy ideig, kéntelenségből 's leírhatatlan szomorkodással, meghatároztam.

A' Kurir' maga 's olykor-olykor némelly Toldalékok, folyvást meg fognak a' Tisztelt Olvasóknál hetenként kétszer jelenni.

Pánczél Dániel.